Module (Course Syllabus) Catalogue

2022-2023

College/ Institute	**Erbil Medical Technical Institute**	
Department	**MLT Department**	
Module Name	Professional Ethics	
Module Code	PRE405	
Degree	**Technical Diploma** ■ **Bachler** ☐ **High Diploma** ☐ **Master** ☐ **PhD** ☐	
Semester	**4rd**	
Qualification	**Master degree**	
Scientific Title	**lecturer**	
ECTS (Credits)	**4**	
Module type	**Prerequisite** ☐ **Core** ■ **Assist.** ☐	
Weekly hours	**2**	
Weekly hours (Theory)	**(2)hr Class**	**(100)Total hrs Workload**
Weekly hours (Practical)	**(0)hr Class**	**(0)Total hrs Workload**
Number of Weeks	**12**	
Lecturer (Theory)	**Mustafa Hamadamin Rasool**	
E-Mail & Mobile NO.	**m.mustafa@epu.edu.iq**	
Lecturer (Practical)		
E-Mail & Mobile NO.		
Websites	**https://academicstaff.epu.edu.iq/faculty/muharam.mohammed**	

Course Book

Course Description	ڕەوشتی پیشەیی گرینگێکی زۆري هەیە، ئەویش بەهۆي دروستکردنی کاریگەری لە ژیانی پیشەیي تەندوستی وتاقیگە لە داهاتوو کەوا ڕاپەڕاندنی هەموو کاروچالاکیەکانیان دەوستیتە سەر شیوازي هەلسووکەوت ورفتاریان لەگەل نەخۆش وخەلکی، لە ناو دام ودەزگاکان تەندروستیەکان وکاری ڕۆژانەی، کەواتە دەتوانین بلین بەهۆكاريك دادەنريت بۆ قوتابي کە لەڕیگەی ئەم کۆرسەوە قوتابي شارەزای کۆمەلیك پرنسیپ ویاسای ڕەفتاري فیري دەبیت کەپیویستە چۆن مامەلە لەگەل فەرمانبەرو نەخۆش وهاولاتی بکریت ماف وئەرکەکانی چیە؟ گرینگی ئەم کۆرسە دەگەینە ئەو ئەنجامەی کەوا سەرکەوتنی کارمەندی تاقیگە لەکارەکانیان دەوستیتە سەر چۆنیەتی ڕەفتارکردن لەگەل دەوروبەر . • تیگەیشتنی چەمکی سەرەکی کۆرسەکە چەمکی بابەتی ڕەوشتی پیشەیي بەمانايي بوونی کۆمەلیك بنەمايي ڕەفتاري وشارەزاکردنی پەرستار پیان بەشیویەکی باش وورد. • بنەماو بیردۆزی کۆرسەکە: گرینگترین بنەماو بنچینەوبیردۆزەکانی ڕەوشتی پیشەیي دەگەریتەوە سەر بوونی سەرچاوەکانی ڕەوشتی پیشەییە هەبوو لە ناو دەزگا تەندروستیەکان. زانیني تەواو بە لایەنە گرنگیەکانی بابەتەکە: 1-لەبەرئەوەی پیشەیي تاقیگە بە پلە یەك مرۆڤدۆستیە بۆیە خۆیندنی ڕەوشتیي پیشەیي زۆر گرینگە. 2-تاوکو کارمەندی تاقیگە بەبەردەوامی پەیوەست بیت بەلایەنی ڕەوشتي ویژدان وگرینگي پیدان. • زانین وتیگەیشتنی پیویست بۆ دابین کردنی هەلی کاردن کاتیك کارمەندی تاقیگە ڕازابیتەوە بە ڕەوشت جوانی وهەلسوکەوتی باش کە ئەم بابەتە ڕۆلیکی گرینگي هەیە لە بەرووپیشبردنی لایەنی کەسایەتی ڕەوشتی کارمەندی تاقیگە ، ئەوا لە هەموو شوین دەزگایەك بەبەردەوامی جیگای دبیتەوە وکاري خۆي دەبیت.
Course objectives	-فیرکردن وراهینانی قوتابیان بەبنەماوپرنسیپەکانی ڕەوشتی ورەفتاري بەشیوازیکی توکمە ویاسایي دوور لەهەر هەلەیك لە داهاتوو. 2-فیرکردنی قوتابي شیکاری نەخۆشیەکان لەسەر جیاکردنەوەی جۆرەکانی رفتاري ڕاست وچەوت لەیەکتري لەکاتی ڕاپەڕاندنی کارەکانی.

	3-ئەنجامدان وجیبەجیکردنی کاروچالاکیە تەندروستیەکان وگفتوگۆکردن لەگەل لایەنی بەرامبەر کاتیك شیوازیکی فەرمی هەبیت بۆ بەرژەوەندی گشتی لەریگەی رەفتاري ویستراو. 4-فیرکردن وراهینانی قوتابي لەسەر پیادەکردن وجیگرکردنی مافەوئەرکەکانی لەریگەی بابەتی رەوشتی پیشەیي. 5-فیرکردنی قوتابي لەبارەی رەوشتی رۆشنبیري وسایکۆلۆجي وکۆمەلایەتی. 6-شارەزاکردنی قوتابي شیکاری نەخۆشیەکان لەسەر چۆنیەتی پەیوەندیکردنی پیشەیي لەرووی شیوازی قسەکردن ودەربرینە ئەرینەیەکان. 7-ئاشناکردنی قوتابي لەسەر رۆل وگرینگی کارمەندی تاقیگە لەبواری تەندروستی وبەردەوام خۆ بەرووپیشبردن. ئاشناکردنی تەواوی قوتابیان بەم بابەتە بە تەواوی وچۆنیەتی ناسینەوەو پەیبردن بە چۆنیەتی هەلسووکەوتکردن لەگەل ژینگەی ناو دەزگا تەندروستیەکان وشارەزابوون لەریگاومیتۆدە جیهانیەکانی رفتارکردن
Student's obligation	لەگرینگترین ئەرکە کانی قوتابي بریتین لە: 1-ئامادەبوون لە محازرەو پەیوەست بوون بەکاتی دیاریکراو. 2-جیبەجیکردنی هەموو ئەرك چالاکیك کە مامۆستا پیدەسپیریت وەکو ئامادەکردنی سمینارو وراپۆرت وتاقیکردنەوە..هتد. 3-ئاگاداربوون وترکیزخستنە سەر بابەتی رەوشتي پیشەیي بەمەبەستی پەیوەست بوونیان لەداهاتوو. -4قوتابی بە شێوەی گرۆپ کاردەکەن، ودابەشکروان بەپێی بوونی ژمارەی قوتابی لە هۆل،تاوەکو بە جوانترین شێوە بابەتەکە ورەبگرن، وەزانیاری لە بارەی چۆنیەتی ڕفتارکردن بە باشی گفتوگۆبکرێت.

<table>
<tr><td>Required Learning Materials</td><td colspan="5">بەشیویەکی گشتی تیکەلە لەبەکارهینانی داتاشۆپاوەرپۆینت و پیدانی ملزمەووایت بۆرد روونکردنەوەي بابەتەكە بەريگايي باسكردن وروونكردنەوە ودواتر گفتوگۆ وپرسیارو وەلام ودروستکردنی گروپات واتا هەموو ریگایەکی نوێ پەیرەودەکەم بەمەبەستی فیرکردن وتیگەیشتنی قوتابي.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Evaluation</td><td colspan="2">Task</td><td>Weight (Marks)</td><td>Due Week</td><td>Relevant Learning Outcome</td></tr>
<tr><td colspan="2">Paper Review</td><td>1</td><td>1</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="6">Assignments</td><td>Homework</td><td>1</td><td>4</td><td></td></tr>
<tr><td>Class Activity</td><td>2</td><td>2</td><td></td></tr>
<tr><td>Report</td><td>2</td><td>1</td><td></td></tr>
<tr><td>Seminar</td><td>2</td><td>1</td><td></td></tr>
<tr><td>Essay</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr>
<tr><td>Project</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Quiz</td><td>1</td><td>4</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Lab.</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Midterm Exam</td><td>1</td><td>2</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Final Exam</td><td>1</td><td>2</td><td></td></tr>
<tr><td>Specific learning outcome:</td><td colspan="5">بەهــۆي بــابەتی رەوشـــتي پیشـــەيي قوتــابي پەرســـتاري شـــارەزاي وئاشـــنا بوونیFamiliarلەچۆنیەتی رەفتارکردن لەکاتی کـارکردنjob لەگەل مرۆڤەکـان، یـان رەفتـاری تـاکە لەکـارکردن ولیهـاتووىSkill لەروو ریکخســتن وپلانـدان ویاسـاکانی رەفتارکردن لەگەل خەلك وپەیوەست بوون بە کاتەکانی کارکردن..هتد زیاتر دەبیت.

گونجاندنی ناوەڕۆکی کۆرسەکە بە پێویستی دەرەوە و بازاڕی کار

لەبەر ئەوەی کارمەندی تاقیگە رۆلیکی گرینگ وبنەرتي هەیە لە بواری تەندروستي وپالپشتیکی بەهیزی نەخۆشەPatient، بۆیە بەهۆي پابەندبوون بە رەوشتی پیشەی زۆر گرینگە دەبیت، ورۆژانە ئەو رەوشتە پیشەیان بۆ دووبارە دەبیتەوەبەتایبەتی لە کاتی پەیوەندیکردن بە نەخۆش و خیزانەکانیان وهاوپیشەکانی،بۆیە پیویستە بەبەردەوامی پەیوەست بن بە یاساو ریساکانی رەوشتي پیشەیی چونکە رۆلیکی گرینگي هەیە لە شارەزابوون لەکارکردن، وسەرنجام پەرستار دەبیتەکەسیك ویستراو .

قوتابی چی نوێ فێردەبێت لە ڕێگەی پێدانی ئەم کۆرسەوە؟
بەهۆي ئەم کۆرسي خويندنی بابەتی رەوشتي پیشەيي فيري چۆنیەنی هەلسوکەوتکردن لەگەل خەلکی بەگشتی ونەخۆش وخەلکی ناو نەخۆشخانە، وسەرئەنجام کارمەندی تاقیگە دەبیتە کەسیکی سەرکەوتوو لەبواری پیشەيي</td></tr>
</table>

	تاقیگە
Course References:	• سەرچاوە بنەڕەتیەکان وسەرچاوەی سوودبەخش 1-Jinny Wacker,Legal and Ethical Issues, Fourth Edition, University of North Dakota, USA, 2006. 2-Singer, Writings on an ethical life ,Harper Collins Publishers, London,(2000). 3-Aiken.T.D,Legal,ethical,and political issues in nursing,Philadelphia,USA,1994. 4-Lamm R,The ethics of Excess, Hasting Center,USA,1999. • گۆڤار و ریڤیوو (ئینتەرنێت) 5-NIT 2 (Ethics in Business) - Scribd https://www.scribd.com/doc/.../UNIT-2-Ethics-in-Busine 6-What are professional ethics? definition and meaning www.businessdictionary.com/.../professional-ethics.html 7-Nursing Ethics | Canadian Nurses Association https://www.cna-aiic.ca/en/on...nursing/nursing-ethics 8-تعريف التمريض - گبيبك *tabebak.com/DefinitionfNursing.htm*

Course topics (Theory)	**Week**	**Learning Outcome**
ناساندنی رەوشتی پیشەيي وگرینگترین سەرچاوەو بە ها وپرنسیپەکانی	یەکەم	
چەمکی پیشەي تەندروستی وتاقیگە	دووەم	
ناساندنی کارمەندی تاقیگەوسروشتی کارکردنی	سێیەم	

ئامانجە گشتیەکان وبیردۆزەکانی تەندروستی	چوارەم	
کاریگەریەکانی رەوشتی پیشەیی لەسەر تاقیگە	پێنجەم	
سیفەتە گشتیەکانی کامەندی تاقیگە	شەشەم	
چۆن دەبیتە کارمەندێکی تاقیگەی زیرەک ویستراو(مرغوب)	هەفتەم	
بەرپرسیاریەتیەکانی پیشەی تاقیگە	هەشتەم	
گرینگترین مافەکانی کارمەندی تاقیگە	نۆیەم	
پابەندبوونی کارمەندی تاقیگە بەیاساکانی دەزگای تەندروستي	دەیەم	
چۆنیەتی قسەکردنی کارمەندی تاقیگە	یازدەیەم	
وشیوەی لاشەی وژيريي کارمەندی تاقیگە	دوازدیەم	
شیوەی رەوشتی دەرونی کارمەندی تاقیگە	سێزدەیەم	
شیوەيي کۆمەلایەتی ورۆشنبيري وپیشەيي تاقیگە	چواردیەم	
شێوەیی پیشەيي کارمەندی تاقیگە	پازدیەم	
ئاداب وریسا گشتیەکانی ئەنجامدانی پیشەیی تاقیگە	شازدیەم	
ئەرکەکانی کارمەندی تاقیگە بەرامبەر تەندروستی گشتی	حەڤدیەم	
هەڵە ی کارمەندی تاقیگە	هەژدیەم	
هندێک لەو کێشانەی کە رووبەرووی کارمەندی تاقیگە دبنەوە	نۆزدیەم	
گرینگترین شێوەکانی کەمتەرخمی(اهمال) کارمەندی تاقیگە	بیستەیەم	
مافەکانی نەخۆش	بیست ویەک	

هونەری پەیوەندیکردن لەگەل نەخۆش	بيست ودوو		
ئاستنگەکانی پەیوەندیکردن	بيست وسێ		
کەسایەتی	بيست وچوار		
جورەکانی کەسایەتی	بيست وپێنجەیەم		
هنديك نموونەي کەسایەیتی			
)OHSچەمکی سەلامەتی پیشەیی(			
سەلامەتی پیشەیی بۆ کارمەندی تاقیگە			
گرینگترین رێساکانی سەلامەتی			
بوارەکاني کارکردنی کارمەندی تاقیگە			

Questions Example Design هەلبژاردن: 1-پیشەی تاقیگە لە رەفتارکردنی لەگەل نەخۆش بەکۆمەلیك هۆکاری مرۆڤی......./کاریگەری(دەرونی، کۆمەلایەتی، یاسایي، هي تر). 2- یارمەتیدانی نەخۆش وبەرجەستەکردنی گشت پێداویستەکانی .... (ئابوری، یاسایي،رەوشتي) دارشتن: ئەم زاراوە پیشەیانی پەرستاري شیبکەرەوە 1-روشتی پیشەیي2-بەدواداچونەکانی کارمەندی تاقیگە 2. راست وچەوت:. آ-لەسەرەتادا پیشەیي کارمەندی تاقیگە وەکو خزمەتگوزاریکی کۆمەلایەتی سەریهلدا؟ ب-پیشەیي کارمەندی تاقیگە زۆر جیاوازە لە پیشەکانی تر؟ 1. *Compositional:* In this type of exam the questions usually starts with Explain how, What are the reasons for…?, Why…?, How….? With their typical answers Examples should be provided 2. *True or false type of exams:* In this type of exam a short sentence about a specific subject will be provided, and then students will comment on the trueness or falseness of this particular sentence. Examples should be provided 3. *Multiple choices:* In this type of exam there will be a number of phrases next or below a statement, students will match the correct phrase. Examples should be provided.
Extra notes: لێرە مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبین وکۆمەینتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی. وەکو تیبینی بابەتی رەوشتی پیشەیي زۆر گرینگە بە تایبەتی بۆ قوتابیانی شیکاری، بەلام وا بەباشدەزانم قوتابیە لە ئیستاوە بەشیوەی پراکتیکی لەناو نەخۆشخانەکان تیبینی بکات واتا بەشیوەی کرداری قوتابي لەسەر یاساو ریساکانی رەوشتي پیشەیي رابهیندرین نەك تەنها بە تیوەری.

External Evaluator